

DEĞERLENDİRME

Cuma günü ABD'de açıklanan ağustos ayı sanayi üretimi ve eylül ayı New York Fed Empire State imalat sanayi endeksinin beklentilerden güçlü gelmesinin ekonominin dirençli olduğuna işaret etmesinin ardından Fed'in, faizleri daha uzun süre yüksek seviyelerde tutacağına yönelik artan beklentilerin etkisiyle Wall Street endeksleri günü düşüşlerle kapatırken, bu hafta piyasaların odak noktasında Fed'in faiz kararı ve yeni makroekonomik projeksiyonları olacak. Bu sabah ABD vadelieleri hafif artıda, Avrupa vadelieleri ise hafif düşüştü, Asya borsaları ise karışık seyretmekte.

ABD'de sanayi üretimi, aylık bazda temmuzda %0,7 oranında artışın ardından ağustosta %0,4 artışla beklentilerin (%0,1 artış) üzerinde artış kaydetti ve böylece yükselişini ikinci aya taşıdı. Kapasite kullanım oranı ise ağustosta yatay seyretme beklentilerine karşın %79,5'ten %79,7 seviyesine yükseldi ve böylece son dört ayın en yüksek seviyesinde kaydedildi.

ABD'de New York Fed Empire State imalat sanayi endeksi eylül ayında -19 seviyesinden 1,9 seviyesine beklentilerin üzerinde yükselişle imalat sanayinin yeniden büyüme bölgesine geçtiğine işaret etti.

ABD'de eylül ayına ilişkin Michigan Üniversitesi tüketici güven endeksi öncü verisi, 69,5'ten 67,7 seviyesine beklentilerin (69) üzerinde geriledi. Ayrıca tüketicilerin bir yıl sonrasına ilişkin yıllık enflasyon beklentileri %3,5'ten %3,1 seviyesine gerileyerek Mart 2021'den bu yana en düşük seviyede gerçekleşirken, uzun vadeli yıllık enflasyon beklentileri ise %3'ten %2,7 seviyesine gerileyerek son bir yılın en düşük seviyesinde kaydedildi.

Rusya Merkez Bankası, politika faiz oranını sabit tutma beklentilerine karşın 100 baz puan artışla %13 seviyesine yükseltti. Ayrıca Banka, sıkı para politikası şartlarının uzun bir süre devam ettirileceğini ve gelecek toplantılarda daha fazla faiz artırımına ihtiyaç olup olmayacağını değerlendireceğini belirtti.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Bayraktar, Çinli yetkililerin geçtiğimiz günlerde Türkiye'yi ziyaret etmesinin ardından üçüncü nükleer santral için yürütülen müzakerelerde önemli mesafe alındığını ve birkaç ay içerisinde Çin'le anlaşmaya varılabileceğini belirtti.

Yurt içinde ise, TCMB tarafından yayınlanan eylül ayına ilişkin Piyasa Katılımcıları Anketi'nde katılımcıların, yıl sonuna ilişkin enflasyon beklentisinde daha belirgin olmak üzere 12 ay ve 24 ay sonrasına ilişkin enflasyon beklentilerinde de yükselişler görülmekte. Bu yıl sonu büyüme tahmininin hafif yukarı yönlü revize edildiği gözlenirken, gelecek yılda ise büyüme tahmininin hafif aşağı yönlü güncellemeyle birlikte %4 seviyesinin altına sarıldığı görülmekte. Bu yıl sonu ve gelecek yıl sonu cari açık beklentilerinde ise kısmi yukarı yönlü revize gözlenmekte.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan verilere göre, bütçe dengesi, ağustos ayında aylık bazda 51,3 milyar TL fazla verdi, temmuzda da 48,6 milyar TL fazla verilmişti, böylece son iki ayda fazla verilmiş oldu. 12 aylık kümülatif bütçe açığı ise, ağustosta 606,9 milyar TL'den 559,2 milyar TL'ye gerilerken, bütçe açığı/GSYH oranı da %3,2 seviyesinden %2,9'a geriledi.

TÜİK tarafından yayınlanan verilere göre, toplam konut satışları, aylık bazda temmuzda %31 oranında artışın ardından ağustosta %11,4 oranında artışla yükselişini ikinci aya taşıdı.

Yurt dışında, bu hafta ABD tarafında, piyasaların odak noktasında, çarşamba günü Fed'in faiz kararı ve Fed Başkanı Powell'in konuşması olacak. Ayrıca Fed'in yeni makroekonomik projeksiyonları da yayınlanacak. Fed'in bu haftaki toplantısında faizleri sabit tutmasına neredeyse kesin gözle bakılıyor. Ayrıca konut piyasası verilerinden, yarın ağustos ayı konut başlangıçları ve inşaat izinleri verileri ve perşembe günü ise ağustos ayı ikinci el konut satışları verisi izlenecek. Öte yandan, istihdam piyasası verilerinden, haftalık yeni işsizlik maaşı başvuruları verisi perşembe günü izlenecek. Cuma günü ayrıca ekonomik faaliyetin son görünümüne ilişkin sinyal verecek olan eylül ayı S&P Global imalat ve hizmet sektörleri öncü PMI verileri takip edilecek.

Avrupa genelinde de cuma günü son ekonomik görünüme ilişkin bilgi verecek olan eylül ayı HCOB imalat ve hizmet sektörleri öncü PMI verileri takip edilecek. Ayrıca yarın Euro Bölgesi'nde ağustos ayı nihai TÜFE verileri ve çarşamba günü ise İngiltere'de ağustos ayı TÜFE verileri izlenecek. Diğer yandan, çarşamba günü Almanya'da ağustos ayı ÜFE verisi ve perşembe günü Euro Bölgesi'nde eylül ayına ilişkin tüketici güveni öncü verisi izlenecek. Ayrıca perşembe günü Norveç, İsveç ve İsviçre Merkez Bankalarının faiz kararları takip edilecek.

Asya tarafında ise, çarşamba günü Çin Merkez Bankası'nın ve cuma günü ise Japonya Merkez Bankası'nın faiz kararları takip edilecek.

Yurt içinde ise, bugün temmuz ayı uluslararası yatırım pozisyonu istatistikleri ve konut fiyat endeksi verisi, çarşamba günü ağustos ayı yurt dışı üretici fiyat endeksi (YD-ÜFE) verisi, perşembe günü temmuz ayı tarımsal girdi fiyat endeksi ve eylül ayı tüketici güven endeksi verisi ve cuma günü ise ağustos ayı gelen yabancı ziyaretçi sayısı istatistikleri takip edilecek. Öte yandan, perşembe günü TCMB'nin PPK toplantısı izlenecek, Banka'nın bu haftaki toplantısında, politika faiz oranını %30 seviyesine yükseltmesi bekleniyor.

Ayrıca Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Birleşmiş Milletler (BM) 78. Genel Kurulu genel görüşmelerine katılmak üzere ABD'ye ziyaret gerçekleştirdi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, yarın BM Genel Kurulu'na hitap edecek.

Gürol Atay
gatay@ziraatbank.com.tr
+90 216 590 3138

Cuma günü günlük bazda ABD'de Nasdaq endeksi %1,56, S&P 500 endeksi %1,22 ve Dow Jones endeksi ise %0,83 oranında düşüşlerle günü kapattı. Bu sabah ABD vadelieleri hafif artıda, Avrupa vadelieleri ise hafif düşüştü, Asya borsaları ise karışık seyretmekte.

Dolar endeksi geçen haftayı %0,2 yükselişle 105,3 seviyesinden kapatmasının ardından bu sabah 105,2 seviyesinde seyretmekte. Brent petrolün varil fiyatı geçen hafta %3,6 yükselişle 93,9 USD seviyesinden kapatmasının ardından bu sabah 94,6 USD seviyesinde seyretmekte. ABD 10 yıllık tahvil faizi, geçen haftayı 7 baz puan yükselişle %4,33 seviyesinden tamamlamasının ardından bu sabah %4,34 seviyesinde seyretmekte. Para politikasındaki gelişmelere daha hassas olan ABD 2 yıllık tahvil faizi ise, geçen haftayı 4 baz puan yükselişle %5,03 seviyesinden kapatmasının ardından bu sabah %5,05 seviyesinde seyretmekte. Cuma günü Türkiye 5 yıllık CDS, 1 baz puan yükselişle 392 baz puan seviyesinde seyretmekte.

DEĞERLENDİRME

ABD'de sanayi üretimi, aylık bazda temmuzda %0,7 oranında artışın ardından ağustosta %0,4 artışla beklentilerin (%0,1 artış) üzerinde artış kaydetti ve böylece yükselişini ikinci aya taşıdı. Detaylara bakıldığında, imalat sanayi üretiminin aylık bazda artış hızı %0,4'ten %0,1 seviyesine yavaşlarken, madencilik sektörü üretimi aylık bazda %1,4 oranında artış sergiledi, kamu hizmetleri üretimi (elektrik, doğal gaz vb.) ise aylık bazda %0,9 oranında artış kaydetti.

- **Kapasite kullanım oranı** ise ağustosta yatay seyretme beklentilerine karşın %79,5'ten %79,7 seviyesine yükseldi ve böylece son dört ayın en yüksek seviyesinde kaydedildi.

Ayrıca **ABD'de New York Fed Empire State imalat sanayi endeksi eylül ayında** -19 seviyesinden 1,9 seviyesine beklentilerin üzerinde yükselişle imalat sanayinin yeniden büyüme bölgesine geçtiğine işaret etti, beklentiler ise hafif toparlanmayla daralma bölgesindeki seyrini sürdürmesi yönündeydi.

Bunun yanında, **ABD'de eylül ayına ilişkin Michigan Üniversitesi tüketici güven endeksi öncü verisi**, 69,5'ten 67,7 seviyesine beklentilerin (69) üzerinde geriledi. Detaylara bakıldığında, eylül ayında cari koşullar alt endeksi 75,7'den 69,8'e gerilerken, beklentiler alt endeksi ise 65,5'ten 66,3'e hafif yükseldi. Ayrıca tüketicilerin bir yıl sonrasına ilişkin yıllık enflasyon beklentileri %3,5'ten %3,1 seviyesine gerileyerek Mart 2021'den bu yana en düşük seviyede gerçekleşirken, uzun vadeli yıllık enflasyon beklentileri ise %3'ten %2,7 seviyesine gerileyerek son bir yılın en düşük seviyesinde kaydedildi.

Bunun yanında, **Euro Bölgesi temmuz ayı dış ticaret verileri** açıklandı. Bölgede dış ticaret dengesi, aylık bazda haziran ayında ithalattaki düşüşün devam etmesiyle 18,5 milyar Euro seviyesinde fazla vermesinin ardından temmuzda 6,5 milyar Euro fazla vererek son iki ayda fazla vermiş oldu.

Ayrıca **Rusya Merkez Bankası**, politika faiz oranını sabit tutma beklentilerine karşın 100 baz puan artışla %13 seviyesine yükseltti. Karar metninde, iç talebin, üretim kapasitesini aştığı, bu durumun da ithalat talebini yükselttiği ve Rus rublesinin de bu nedenle değer kaybettiği belirtilirken, ülke ekonomisindeki enflasyon baskısının yüksek seviyede devam ettiği vurgulandı. Ayrıca Banka, sıkı para politikası şartlarının uzun bir süre devam ettirileceğini ve gelecek toplantılarda daha fazla faiz artırımına ihtiyaç olup olmayacağını değerlendireceğini belirtti.

Yurt içinde ise, **TCMB tarafından eylül ayına ilişkin Piyasa Katılımcıları Anketi yayınlandı**. Eylül ayına ilişkin Piyasa Katılımcıları Anketi'nde **katılımcıların, yıl sonuna ilişkin enflasyon beklentisinde daha belirgin olmak üzere 12 ay ve 24 ay sonrasına ilişkin enflasyon beklentilerinde de yükselişler görülmekte. Bu yıl sonu büyüme tahmininin hafif yukarı yönlü revize edildiği gözlenirken**, gelecek yılda ise hafif aşağı yönlü güncellemeyle birlikte %4 seviyesinin altına sarktığı görülmekte. **Bu yıl sonu ve gelecek yıl sonu cari açık beklentilerinde ise kısmi yukarı yönlü revize gözlenmekte.**

- **Katılımcıların, bu yıl sonu TÜFE beklentisini, %59,46 seviyesinden %67,22'ye belirgin şekilde yukarı yönlü revize ettiği görülürken**, 12 ay sonrasına ilişkin yıllık enflasyon beklentisini %42,01'den %44,94 seviyesine ve orta vadeli TÜFE beklentilerinden 24 ay sonrasına ilişkin yıllık enflasyon beklentisini ise %22,54'ten %23,87 seviyesine daha sınırlı yukarı yönlü revize ettikleri gözlenmekte.
- Piyasa katılımcılarının aylık enflasyon beklentisine baktığımızda; eylül ayında %5,14 artış sonrası ekim ayında %4,42 ve kasım ayında ise %3,73 artış öngörülmekte. **Neticede anket katılımcılarının beklentileri, yıllık bazda TÜFE'nin haziran ayında %38,21 seviyesiyle bu yılın en düşük seviyesine gerilemesinin ardından temmuzda artışa geçerek %47,83 seviyesine ve ağustosta %58,94 seviyesine yükselmesi sonrasında yükselişini sürdüreceği yönünde.** Bu kapsamda, aylık beklentilere göre yıllık TÜFE'nin eylül ayında %62,13 seviyesine yükselmesinin ardından, ekim ayında %63,50 seviyesine ve kasımda da %64,84 seviyesine yükselmesi beklenmekte. Eylül ayının ilk haftasında Hükümet tarafından yayınlanan **2024-2026 dönemine ilişkin temel makro göstere hedefleri ve politika setlerini kapsayan Orta Vadeli Program'da (OVP)**, yıllık bazda TÜFE hedeflerinin, 2023 yılı sonu için %65 seviyesinde (önceki: %24,9), 2024 yılı sonu için %33 seviyesinde (önceki: %13,8) ve 2025 yılı sonu için %15,2 seviyesinde (önceki: %9,9) belirlendiği gözlenirken, enflasyonun 2026 yılının sonunda %8,5 seviyesiyle tek haneli seviyelere gerilemesinin hedeflendiği gözlenmekte.

DEĞERLENDİRME

- Ayrıca **politika faizinin** TCMB'nin bu haftaki faiz toplantısında %25'ten ortalamada %30 seviyesine yükseltilmesi beklenirken, 3 ay sonrasında ise ortalamada %34,73 seviyesine ulaşması bekleniyor.
- Katılımcıların USD/TL döviz kuru beklentilerinde** ise cari yıl sonuna ilişkin beklentilerinde kısmi yükseliş gözlenirken, 12 ay sonrasında ilişkin beklentilerde ise daha belirgin yükseliş görülmekte. Katılımcıların bu yıl sonu için dolar kuru beklentisi 29,82'den 30,14 seviyesine yükselirken, 12 ay sonrasında ilişkin beklentisi ise 34,58'den 37,26 seviyesine daha belirgin şekilde yukarı yönlü revize edildi.
- Piyasa katılımcılarının bu yıl sonu için büyüme beklentisinin**, %3,70'ten %3,92 seviyesine hafif yukarı yönlü revize edildiği gözlenmekte, buna karşın gelecek yılki büyüme beklentisinin ise muhtemelen kademeli parasal sıkılaşmaya geçilmesinin gecikmeli etkileri ve hükümet tarafından vergilerde olası yukarı yönlü güncellemeye gidilebileceğine yönelik beklentilerin yanında küresel ekonomideki zayıf seyir beklentilerinin etkisiyle %4,04'ten %3,80 seviyesine aşağı yönlü güncellemeyle birlikte 12 aylık dönemin ardından %4 seviyesinin altına çekildiği görülmekte.
- Cari açık beklentisi bu yıl sonu için 43,6 milyar USD'den 44,3 milyar USD'ye hafif yukarı yönlü revize edilirken, gelecek yıl sonu cari açık beklentisi ise 30,6 milyar USD'den 33,9 milyar USD'ye kısmi yukarı yönlü revize edilmiş.** Son açıklanan temmuz ayı verilerine göre, 12 aylık kümülatif cari açık 56,51 milyar USD'den 58,52 milyar USD'ye yükselmisti ve cari açık/GSYH oranı %5,5 seviyesinden %5,7 seviyesine gelmişti (GSYH olarak 2023 yılı 2. çeyrek gerçekleşme baz alındı).

TCMB Piyasa Katılımcıları Anketi			
	Ağustos	Eylül	Fark
Cari ay TÜFE(%)	4,34	5,14	0,80
1 Ay Sonrası TÜFE (%)	3,97	4,42	0,45
2023 Yılı Sonu TÜFE(%)	59,46	67,22	7,76
12 ay sonrası Yıllık TÜFE	42,01	44,94	2,93
24 ay sonrası Yıllık TÜFE	22,54	23,87	1,33
5 Yıl Sonrası Yıllık TÜFE	10,42	10,03	-0,39
Cari Ay Sonu USD/TL	27,39	27,00	-0,39
2023 Yıl Sonu USD/TL	29,82	30,14	0,32
12 Ay Sonrası USD/TL	34,58	37,26	2,69
2023 Yıl Sonu Cari Denge(\$ Milyar)	-43,6	-44,3	-0,7
2024 Yıl Sonu Cari Denge(\$ Milyar)	-30,6	-33,8	-3,3
2023 GSYH artışı (%)	3,70	3,92	0,22
2024 GSYH artışı (%)	4,04	3,80	-0,24
Repo Faizi(Cari ay,%)	19,19	30,00	10,81
Repo Faizi(Gelecek 3 ay sonrası,%)	25,00	34,73	9,73
Repo Faizi(Gelecek 12 ay sonrası,%)	23,25	32,44	9,19
Repo Faizi(Gelecek 24 ay sonrası,%)	16,56	20,61	4,05

Kaynak: TCMB

Ayrıca **Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ağustos ayı Merkezi Yönetim bütçe dengesi verisi yayınlandı. Bütçe dengesi, ağustos ayında aylık bazda bütçe gelirlerinin %21,7 oranındaki artışla 614 milyar TL'ye yükselmesi ve bütçe giderlerinin aylık %23,4 artışla 562,7 milyar TL'ye yükselmesiyle aylık 51,3 milyar TL fazla verdi, temmuzda da 48,6 milyar TL fazla verilmişti, böylece son iki ayda fazla verilmiş oldu.** Bütçe aylık bazda hazıranda ise 219,6 milyar TL ile rekor seviyede açık kaydetmişti. **12 aylık kümülatif bütçe açığı** ise, ağustosta 606,9 milyar TL'den 559,2 milyar TL'ye gerilerken, bütçe açığı/GSYH oranı da %3,2 seviyesinden %2,9'a geriledi. (GSYH için 2023 yılı 2. çeyrek kümülatif verileri baz alındı).

DEĞERLENDİRME

Bunun yanında, **TÜİK tarafından ağustos ayı konut satışları verisi yayınlandı. Toplam konut satışları, aylık bazda temmuzda %31 oranında artışın ardından ağustosta %11,4 oranında artışla yükselişini ikinci aya taşıdı** ve 122.091 adet seviyesinde gerçekleşti, bunun yanında yıllık bazda ağustosta %1,1 oranında sınırlı düşüş kaydetti. Öte yandan, ağustos ayı konut satışları verisi, tarihsel olarak ağustos ayları ortalamasının (118.851 adet) üzerinde gerçekleşti.

- Bunun yanında, **yabancılara yapılan konut satışları** ise aylık bazda temmuzda %6,7 oranında artışın ardından ağustosta %9,2 oranında artış kaydederek son iki ayda yükseliş sergiledi ve 3.058 adet seviyesinde gerçekleşti, yıllık bazda ise düşüş hızı %28,9'dan %42 seviyesine yükselmekle birlikte son 14 ayda gerilemeyi sürdürdü.

Öte yandan, **TÜİK tarafından yayınlanan ağustos ayı tarım ürünleri üretici fiyat endeksinin (Tarım-ÜFE)** aylık artış hızı 8,03'ten %3,83'e yavaşlarken, yıllık bazda ise %62,48'den %76,35'e yükseldi.

Diğer yandan, **TCMB tarafından temmuz ayı kısa vadeli dış borç istatistikleri yayınlandı.** Buna göre, **kısa vadeli dış borç stoku** temmuzda aylık 0,9 milyar USD artışla 165,8 milyar USD seviyesine yükseldi ve böylece mayıs ayında ulaştığı 165,9 milyar USD'lik rekor seviyeye yaklaştı, yıllık bazda (geçen yılın aynı ayına göre) ise 32,2 milyar USD artış gerçekleşti.

- Orijinal vadesine bakılmaksızın vadesine 1 yıl veya daha az kalmış dış borç verileri kullanılarak hesaplanan **kalan vadeye göre kısa vadeli dış borç stoku** ise, temmuzda aylık 3,8 milyar USD artışla 210 milyar USD seviyesine yükselerek rekor seviyede kaydedildi, yıllık bazda ise artış 28 milyar USD seviyesinde gerçekleşti.

Yurt dışında bu hafta veri takvimine bakıldığında,

- ABD tarafında, piyasaların odak noktasında, çarşamba günü Fed'in faiz kararı ve Fed Başkanı Powell'in konuşması olacak.** Ayrıca **Fed'in yeni makroekonomik projeksiyonları da yayınlanacak.** Fed temmuz ayındaki toplantısında, faizleri beklentilerle uyumlu olarak 25 baz puanlık artışla federal fonlama faiz aralığını %5,25-%5,50 bandında yükseltmişti, kararın oybirliğiyle alındığı görülmüştü. Bununla birlikte karar metninde, daha fazla faiz artışına ilişkin sinyal verilirken, enflasyonu düşürmek için ilave sıkılaştırmanın ölçüsünün değerlendirileceği belirtilmişti. Faiz kararının ardından konuşan **Fed Başkanı Powell**, enflasyonun daha ılımlı hale geldiğini ancak %2'lik hedefe ulaşmaları için önlerinde uzun bir yol bulunduğunu ve enflasyonun halen hedefin üzerinde olduğunu belirtmişti. Bu kapsamda Powell, bir faiz artışının daha mümkün olduğunu belirtmişti ve gelecek dönemde gerekirse daha fazla sıkılaşmaya gidebileceklerine işaret etmişti. Powell, enflasyonu düşürmekte kararlı olduklarını belirtmekle birlikte, gelecekteki faiz artışlarının verilere bağlı olacağını ve kararların toplantıdan toplantıya verilmeye devam edeceğini vurgulamıştı. Powell, eylül ayındaki toplantıda gelen verilere bağlı olarak faiz artırılabileceklerini veya pas geçebileceklerini söylemişti. Swap piyasasında Fed'in bu haftaki toplantısında faizleri sabit tutmasına neredeyse kesin gözle bakılıyor. Bunun yanında, Fed'in karar metninde ve Powell'in konuşmasında gelecek dönemdeki para politikası ve faiz patikasına yönelik yeni sinyaller dikkatle takip edilecek. Cuma günü ayrıca **ekonomik faaliyetin son görünümüne ilişkin sinyal verecek olan eylül ayı S&P Global imalat ve hizmet sektörleri öncü PMI verileri** takip edilecek. ABD'de **ağustosta imalat PMI**, 49'dan 47,9 seviyesine gerileyerek imalat sektöründe daralma hızının arttığına işaret etmekle birlikte firmaların yeni siparişlerindeki ve üretimlerindeki düşüşlerin etkisiyle daralma bölgesindeki seyrini dördüncü ayda sürdürmüştü. **Ağustosta hizmet PMI** ise 52,3'ten 50,5 seviyesine gerileyerek hizmet sektöründe büyümenin yavaşladığına ve şubat ayından bu yana en zayıf büyümeye işaret etmişti, bunun yanında son yedi aydır büyüme bölgesinde seyretmişti. Hizmet PMI ağustosta büyüme bölgesindeki seyrini sürdürmesine karşın hizmet sektörü firmaları, yükselen faiz oranları ve enflasyonist baskıların müşteri harcamaları üzerinde baskı oluşturması nedeniyle faaliyetlerde yavaşlama bildirmişti ve özellikle firmalarda yeni alınan işlerde belirgin düşüş gözlenmişti. Öncü verilere göre, eylül ayında ise imalat PMI'nin 47,9'dan 48,2 seviyesine hafif yükselerek imalat sanayinde daralma hızının hafif yavaşladığına ve hizmet PMI'nin ise 50,5'ten 50,6 seviyesine hafif yükselerek hizmet sektöründe büyümenin hafif hızlandığına işaret etmesi bekleniyor.

DEĞERLENDİRME

Bunun yanında, ABD'de **konut piyasası verilerinden**, yarın **ağustos ayı konut başlangıçları ve gelecek döneme ilişkin konut talebinin bir göstergesi olan inşaat izinleri verileri ve perşembe günü ise ağustos ayı ikinci el konut satışları verisi** izlenecek. Aylık bazda konut başlangıçları haziranda %11,7 oranında sert düşüşün ardından temmuzda %3,9 oranında artışla kısmi toparlanma sergilerken, inşaat izinleri ise haziranda %3,7 oranında düşüşün ardından temmuzda %0,1 oranında sınırlı artışla yataya yakın seyretmişti. Temmuz ayı ikinci el konut satışları ise, aylık %2,2 oranında beklentilerin üzerinde gerileyerek düşüşünü sürdürmüştü. Özellikle, Fed'in faiz artışlarının ardından sıkılaştıran finansal koşulların ve yüksek konut fiyatlarının etkisiyle konut piyasası verilerinde zayıf seyrin sürmesi bekleniyor. Bu kapsamda, aylık bazda ağustosta konut başlangıçlarının %1 oranında ve inşaat izinlerinin ise %0,2 oranında gerilemesi beklenirken, ikinci el konut satışlarının ise %0,7 oranında artışla kısmi toparlanması bekleniyor. Öte yandan, **istihdam piyasası verilerinden**, perşembe günü **haftalık yeni işsizlik maaşı başvuruları verisi** izlenecek. Son açıklanan haftalık yeni işsizlik maaşı başvuruları, 217 bin kişi seviyesinden 220 bin kişi seviyesine hafif yükselmişti ve böylece son yedi ayın en düşük seviyelerine yakın seyretmişti, bunun yanında tarihsel ortalamaların altında düşük seviyelerde seyretmişti ve iş gücü piyasasında sıkı görünüme işaret etmeyi sürdürmüştü. Diğer yandan, hafta boyunca **Fed üyelerinin gerçekleştirecekleri konuşmalar** da Fed'in para politikasına yönelik olası yeni sinyaller bakımından yakından takip edilecek.

- **Avrupa genelinde de son ekonomik görünüme ilişkin bilgi verecek olan eylül ayı HCOB imalat ve hizmet sektörleri öncü PMI verileri** cuma günü takip edilecek. Bölge genelinde **ağustosta imalat PMI'lar**, ECB'nin faiz artışlarına devam etmesiyle finansal koşullardaki sıkılaştırmanın ve zayıflayan talebin etkisiyle 50 eşik seviyesinin altında daralma bölgesindeki seyirlerini sürdürmüştü. Eylül ayında da imalat PMI'ların, daralma bölgesindeki zayıf seyirlerini sürdürmesi bekleniyor. Bu kapsamda imalat PMI'ların, eylül ayında Almanya'da 39,1'den 39,5'e, Fransa'da 46'dan 46,2'ye, Euro Bölgesi'nde 43,5'ten 44'e ve İngiltere'de 43'ten 43,4'e hafif yükselerek imalat sektöründe daralma hızının hafif yavaşladığına işaret etmesi bekleniyor. **Ağustosta hizmet PMI'lar** ise, Fransa'da daralma bölgesindeki seyrini sürdürürken diğer bölgelerde ise hizmet sektörünün büyümeden daralmaya geçtiğine işaret etmişti. Eylül ayında ise hizmet PMI'ların, Almanya'da 47,3'ten 47,2'ye, Euro Bölgesi'nde 47,9'dan 47,7'ye ve İngiltere'de ise 49,5'ten 49'a hafif gerileyerek hizmet sektöründe daralma hızının hafif arttığına ve Fransa'da ise bir önceki aya benzer şekilde 46 seviyesinde gerçekleşerek hizmet sektöründe daralma hızının korunduğuna işaret etmesi bekleniyor. Ayrıca **ECB'nin ve BoE'nin para politikasına yön verecek olan enflasyon verilerinden**, yarın **Euro Bölgesi'nde ağustos ayı nihai TÜFE verileri** ve çarşamba günü ise **İngiltere'de ağustos ayı TÜFE verileri** takip edilecek. Öncü verilere göre, **Euro Bölgesi'nde manşet TÜFE** aylık bazda temmuzda beklentilerle uyumlu olarak %0,1 oranında düşüşle son altı aylık dönemde ilk kez düşüş kaydetmesinin ardından **ağustosta** aylık bazda %0,6 artışla beklentilerin (%0,4 artış) üzerinde artış sergilerken, yıllık bazda ise bir önceki aya benzer şekilde %5,3 seviyesinde gerçekleşmişti ve böylece Ocak 2022'den bu yana en düşük seviyelerdeki seyrini sürdürmüştü, beklentiler ise %5,1 seviyesine hafif gerilemesi yönündeydi. **Euro Bölgesi'nde çekirdek TÜFE** ise, temmuzda aylık %0,1 düşüşle beklentilerin altında düşüş sergilemenin ardından ağustosta beklentilerle uyumlu olarak aylık bazda %0,3 artış kaydederken, yıllık bazda ise %5,5'ten %5,3 seviyesine hafif gerilemişti, bununla birlikte mart ayında ulaştığı rekor seviye olan %5,7 seviyesine yakın seyrini sürdürmüştü. **İngiltere'de aylık bazda manşet TÜFE** ise, haziranda %0,1 artışın ardından temmuzda %0,4 oranında düşüş sergilemişti ve böylece ocak ayından bu yana ilk kez düşüş kaydetmişti, beklentiler ise aylık bazda %0,5 düşüş kaydetmesi yönündeydi, yıllık bazda ise %7,9'dan %6,8 seviyesine gerileyerek Şubat 2022'den bu yana en düşük seviyede kaydedilmişti, bunun yanında beklentilerin (%6,7) hafif üzerinde gerçekleşmişti. İngiltere'de **temmuzda gıda ve enerji fiyatlarını dışlayan çekirdek TÜFE'nin** aylık artış hızı ise %0,2'den %0,3 seviyesine yükselerek beklentilerin (%0,2) üzerinde gerçekleşirken, yıllık bazda ise bir önceki aya benzer şekilde %6,9 seviyesinde gerçekleşmişti, beklentiler ise %6,8 seviyesine hafif gerilemesi yönündeydi. Çekirdek TÜFE'deki katılığın sürmesinde ise, hizmet fiyatlarının yüksek seyretmesi belirleyici olmuştü. İngiltere'de ağustosta ise aylık bazda manşet TÜFE'nin %0,7 artış sergilemesi ve yıllık bazda ise %6,8'den %7,1 seviyesine yükselmesi beklenirken, yıllık bazda çekirdek TÜFE'nin ise %6,9'dan %6,8 seviyesine hafif gerilemesi bekleniyor. Diğer yandan, çarşamba günü **Almanya'da ağustos ayı ÜFE verisi** izlenecek. Almanya'da temmuz ayı ÜFE, özellikle enerji fiyatlarındaki gerilemenin etkisiyle aylık bazda %1,1 düşüşle beklentilerin belirgin şekilde üzerinde gerileme kaydetmişti ve böylece düşüşünü üçüncü aya taşımıştı, yıllık bazda ise haziranda %0,1 seviyesinde gerçekleşmesinin ardından temmuzda %6 oranında düşüş kaydetmişti ve böylece Kasım 2020'den bu yana ilk kez düşüşe işaret etmişti. Ağustosta ise ÜFE'nin, aylık bazda %0,2 oranında artış sergilemesi ve yıllık bazda ise düşüş hızının %6'dan %12,6 seviyesine gelmesi bekleniyor.

DEĞERLENDİRME

Ayrıca perşembe günü **Euro Bölgesi'nde eylül ayına ilişkin tüketici güveni öncü verisi** takip edilecek. Bölgede ağustos ayına ilişkin tüketici güveni verisi, -15,1'den -16 seviyesine gerilemekle birlikte, ECB'nin faiz artışlarına devam etmesinin etkisiyle negatif bölgedeki zayıf seyrini sürdürmüştü. Bunun yanında, **hafta genelinde ECB üyelerinin gerçekleştirecekleri konuşmalar** da, Banka'nın para politikasına ilişkin olası yeni sinyaller bakımından yakından izlenecek.

- Diğer yandan, perşembe günü **İngiltere Merkez Bankası'nın (BoE) faiz kararı** takip edilecek. BoE, geçen ayki toplantısında politika faizini beklentilerle uyumlu olarak 25 baz puanlık artışla %5,25 seviyesine yükseltmişti ve böylece politika faiz oranını son 15 yılın en yüksek seviyelerinde sürdürmüştü. Faiz artış kararında üyelerin üç farklı karar arasında bölündüğü gözlenmişti. Buna göre, 2 üye 50 baz puanlık faiz artışından yana oy kullanırken, bir üyenin ise faizin sabit tutulmasından yana oy kullandığı görülmüştü. Karar metninde, faiz patikasına yönelik yönlendirme büyük ölçüde korunurken, fiyat baskılarının daha kalıcı olması durumunda para politikasında daha fazla sıkılaşmaya gerek olabileceği vurgulanmıştı. Banka'nın bu haftaki toplantısında ise politika faiz oranını 25 baz puanlık artışla %5,50 seviyesine yükseltmesi bekleniyor.
- Ayrıca perşembe günü **Norveç, İsveç ve İsviçre Merkez Bankalarının faiz kararları** takip edilecek. **Norveç Merkez Bankası**, geçen ayki toplantısında politika faizini beklentilerle uyumlu olarak 25 baz puan artışla %4 seviyesine yükseltmişti ve böylece politika faizi 2008'den bu yana en yüksek seviyeye çıkmıştı. Ayrıca Banka, tüketici fiyatları enflasyonunun bir miktar gerilemekle birlikte halen yüksek seyrettiğini ve hedefin belirgin şekilde üzerinde olduğunu belirterek politika faizinin büyük olasılıkla eylül ayında daha da yükseltileceğine işaret etmişti. Banka'nın bu haftaki toplantısında ise politika faiz oranını 25 baz puanlık artışla %4,25 seviyesine yükseltmesi bekleniyor. **İsveç Merkez Bankası**, haziran ayındaki son toplantısında politika faiz oranını beklentilerle uyumlu olarak 25 baz puanlık artışla %3,75 seviyesine yükseltmişti ve böylece 2008'den bu yana en yüksek seviyelerde sürdürmüştü. Bunun yanında Banka, enflasyonun gerilemekle birlikte halen çok yüksek olduğunu ve bu nedenle para politikasının daha da sıkılaştırılması gerektiğini belirterek bu yıl en az bir faiz artırımını daha öngörüldüğüne işaret etmişti. Banka'nın bu haftaki toplantısında ise politika faiz oranını 25 baz puanlık artışla %4 seviyesine yükseltmesi beklenmekte. **İsviçre Merkez Bankası**, haziran ayındaki son toplantısında enflasyonla mücadele kapsamında politika faiz oranını beklentilerle uyumlu olarak 25 baz puanlık artışla %1,75 seviyesine yükseltmişti ve böylece politika faiz oranı Nisan 2002'den bu yana en yüksek seviyeye ulaşmıştı. Ayrıca Banka, orta vadede fiyat istikrarını sağlamak için ek faiz artırımlarına ihtiyaç olması olasılığını dışlamadıklarını belirtmişti. Piyasa beklentisi ise Banka'nın bu haftaki toplantısında politika faizini 25 baz puan artışla %2 seviyesine yükseltmesi yönünde.

- **Asya tarafında** ise, çarşamba günü **Çin Merkez Bankası'nın faiz kararı** bulunmakta. Çin Merkez Bankası, geçen ayki toplantısında ekonomik aktiviteyi desteklemek amacıyla kısa vadeli krediler için gösterge olan 1 yıllık kredi temel faiz oranını (1 yıllık LPR) %3,55 seviyesinden %3,45 seviyesine indirirken konut kredisi gibi uzun vadeli krediler için gösterge olan 5 yıllık kredi temel faiz oranını (5 yıllık LPR) ise düşüş beklentilerine karşın %4,20 seviyesinde sabit tutmuştu. Banka, geçen hafta ise bankalara bir yıl vadeli fon sağlamada uygulanan referans faiz oranını (Orta Vadeli Kredi Kolaylığı - MLF faiz oranı) ise %2,50 seviyesinde sabit tutmuştu ve önceki faiz indirimlerinin etkilerini izlemeyi tercih ederken bankaların zorunlu karşılıklarında 25 baz puanlık indirim gitmişti ve finansal sisteme birkaç kez büyük miktarda nakit sağlamıştı. Bu kapsamda, PBoC tarafından yapılan bir dizi nakit enjeksiyonu, Çin yönetiminin, ekonomik toparlanmayı desteklemeyi amaçladığına ve para politikası odağının, likidite enjeksiyonu yoluyla daha doğrudan desteğe doğru yöneldiğine işaret etmişti. Bu kapsamda, Banka'nın yarınki toplantısında 1 ve 5 yıllık LPR oranlarını sabit tutarak faiz indirimlerinin ve diğer desteklerinin etkilerini gözlemlemesi bekleniyor. Cuma günü bunun yanında, **Japonya Merkez Bankası'nın (BOJ) faiz kararı** takip edilecek. BOJ, temmuz ayındaki toplantısında politika faizini -%0,10 seviyesinde sabit tutmakla birlikte getiri eğrisi kontrolünde esnekliğe gitmişti. Buna göre BOJ, 10 yıllık devlet tahvil getirilerinin artışı ve eksi %0,5 aralığında dalgalanmasına izin vermeye devam edeceğini, bunun yanında katı sınırlar olarak görülen söz konusu aralığın alt ve üst sınırlarını referans noktalar olarak adlandırarak getiri eğrisi kontrolünü daha fazla esneklikle yürüteceğini bildirmişti. **BOJ Başkanı Ueda** ise, eylül ayının ilk haftasında yaptığı açıklamada, Banka'nın %2'lik enflasyon hedefine ulaşılması durumunda negatif faiz oranı politikasına son verebileceğini belirterek olası faiz artırımlarına ilişkin sinyal vermekle birlikte, enflasyonun sağlam talep ve ücret artışıyla desteklenen sürdürülebilir bir şekilde %2 civarında kalana ikna olana kadar aşırı gevşek politikanın sürdürülmesi gerektiğini vurgulamıştı. Bu kapsamda, Banka'nın bu haftaki toplantısında politika faiz oranını -%0,10 seviyesinde sabit tutması bekleniyor.

DEĞERLENDİRME

Yurt içinde ise, bugün temmuz ayı uluslararası yatırım pozisyonu istatistikleri ve konut fiyat endeksi verisi, çarşamba günü ağustos ayı yurt dışı üretici fiyat endeksi (YD-ÜFE) verisi, perşembe günü temmuz ayı tarımsal girdi fiyat endeksi ve eylül ayı tüketici güven endeksi verisi ve cuma günü ise ağustos ayı gelen yabancı ziyaretçi sayısı istatistikleri takip edilecek. Öte yandan, perşembe günü **TCMB'nin PPK toplantısı izlenecek.**

- **Net uluslararası yatırım pozisyonu açığı** birinci çeyreğin (mart ayının) sonundaki -262 milyar USD'den 9,1 milyar USD'lik azalışla ikinci çeyreğin (haziran ayının) sonu itibarıyla -252,9 milyar USD seviyesine gerilemişti, uluslararası yatırım pozisyonu/GSYH oranı ise -%27 seviyesinden -%24,7 seviyesine gelmişti.
- **Haziran ayı konut fiyat endeksinin** aylık artış hızı %3,61'den %4,84 seviyesine hızlanırken, yıllık artış hızı ise %103,7'den %95,9 seviyesine gerilemişti ve böylece eylül ayında ulaştığı rekor seviye olan %189,1 seviyesinden düşüşünü sürdürmüştü ve Şubat 2022'den bu yana yıllık artış hızı ilk kez çift haneli seviyelere gerilemişti. Konut fiyatları reel olarak da yıllık %38 artmıştı.
- **Yurt dışına ihraç edilen ürünlerin üretici fiyat değişimlerini ölçen YD-ÜFE'nin** temmuz ayında aylık artış hızı %15,62'den %15,34'e hafif yavaşlarken, yıllık ise %39,92'den %60,32 seviyesine belirgin yükselmisti ve böylece Kasım 2022'den bu yana en yüksek seviyeye ulaşmıştı.
- **Haziran ayı tarımsal girdi fiyat endeksinin** artış hızı, %0,26'dan %3,46'ya hızlanırken, yıllık ise %33,22'den %27,70 seviyesine gerilemişti ve eylül ayında ulaştığı rekor seviye olan %138,15'ten düşüşünü sürdürmüştü.
- **Mevsim etkilerinden arındırılmış ağustos ayı tüketici güven endeksi,** aylık bazda %15,1 oranında azalışla 80,1 seviyesinden 68 seviyesine gerilemişti ve böylece aylık bazda rekor hızda düşüş kaydederken Temmuz 2022'den bu yana en düşük seviyede gerçekleşmişti.
- **Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yayınlanan temmuz ayı verilerine** göre, gelen yabancı ziyaretçi sayısı aylık bazda %28 artışla 7,1 milyon kişi seviyesinde gerçekleşmişti. Bununla birlikte bu yılın temmuz ayındaki veri tarihsel olarak en iyi temmuz ayına işaret etmişti. Gelen yabancı ziyaretçi sayısının temmuzda yıllık bazda artış hızı ise %11,4'ten %7,2'ye yavaşlamıştı. Bu kapsamda, 12 aylık kümülatif bazda gelen yabancı ziyaretçi sayısı haziran ayındaki 47,8 milyon kişi seviyesinden temmuz ayı itibarıyla 48,3 milyon kişi seviyesine yükselerek yeni bir rekora işaret etmişti. Öncesinde açıklanan DHMİ ağustos ayı uçuş istatistiklerine göre, dış hat yolcu sayısı aylık bazda %3 oranında artarken, yıllık bazda artış hızı ise %11,9'dan %11,2 seviyesine yavaşlamıştı. Aylık bazda ağustos ayı dış hat yolcu sayısı, tüm zamanların en iyi ağustos ayı verisi olarak kaydedilmişti.
- **TCMB, geçen ay Hafize Gaye Erkan başkanlığındaki üçüncü PPK toplantısında politika faizini %17,50'den %25 seviyesine yükseltmişti.** Piyasa beklentileri ise politika faiz oranının, %20 seviyesine yükseltilmesi yönündeydi, bu kapsamda piyasa beklentilerinin belirgin şekilde üzerinde bir faiz artışına gidildiği gözlenmişti. Böylece son üç toplantıdaki toplam faiz artışı miktarı 16,5 yüzde puana ulaşmıştı. Ayrıca karar metninde enflasyon görünümünde belirgin iyileşme sağlanana kadar **"parasal sıkılaştırmanın gerektiği zamanda ve gerektiği ölçüde kademeli olarak güçlendirileceği"** ifadesi bir önceki metinle aynı şekilde vurgulanmaya devam edilmişti. Bunun yanında, **"faiz artırımının yanı sıra, parasal sıkılaştırma sürecini destekleyecek seçici kredi ve miktarsal sıkılaştırma kararları alınmaya devam edileceği"** vurgulanmıştı. Banka'nın bu haftaki toplantısında ise beklentiler, politika faiz oranının Bloomberg Anketine göre %30 seviyesine yükseltilmesi yönünde.

HAFTALIK VERİ TAKVİMİ

Tarih	Ülke	Bayrak	Saat (TSİ)	Veri	Gerçekleşme	Beklenti	Önceki		
18 Eyl	Türkiye		10:00	Uluslararası Yatırım Pozisyonu (Temmuz)					
			14:30	Konut Fiyat Endeksi (Yıllık, Temmuz)			95,9%		
19 Eyl	Euro Bölgesi		12:00	TÜFE (Nihai Veri, Yıllık Değişim, Ağustos)		5,3%	5,3%		
			ABD		15:30	Konut Başlangıçları (Aylık, Ağustos)		-1,0%	3,9%
					15:30	İnşaat İzinleri (Aylık, Ağustos)		-0,2%	0,1%
20 Eyl	Türkiye		10:00	Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksi (Ağustos)					
			Çin		04:15	1 Yıllık Kredi Temel Faiz Oranı, LPR (Eylül)		3,45%	3,45%
	04:15	5 Yıllık Kredi Temel Faiz Oranı, LPR (Eylül)				4,20%	4,20%		
	İngiltere		09:00	TÜFE (Yıllık Değişim, Ağustos)		7,1%	6,8%		
	Almanya		09:00	ÜFE (Yıllık Değişim, Ağustos)		-12,6%	-6,0%		
	ABD		21:00	Fed Faiz Kararı (FOMC Toplantısı)		5,25-5,50%	5,25-5,50%		
			21:30	Fed Başkanı Jerome Powell'in Konuşması					
	21 Eyl	Türkiye		14:00	TCMB Faiz Kararı (PPK Toplantısı)		30,00%	25,00%	
10:00				Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi (Temmuz)					
10:00				Tüketici Güven Endeksi (Eylül)			68,0		
İsviçre			10:30	Merkez Bankası Faiz Kararı		2,00%	1,75%		
İngiltere			14:00	BoE Faiz Kararı		5,50%	5,25%		
ABD			15:30	Yeni İşsizlik Maaşı Başvuruları (Bin Kişi, 16 Eylül)		225	220		
			17:00	İkinci El Konut Satışları (Aylık, Ağustos)		0,7%	-2,2%		
Euro Bölgesi			12:00	Tüketici Güven Endeksi (Öncü Veri, Eylül)		-16,5	-16,0		
			17:40	ECB Yönetim Kurulu Üyesi Isabel Schnabel'in Konuşması					
			Norveç		11:00	Merkez Bankası Faiz Kararı		4,25%	4,00%
İsveç			10:30	Merkez Bankası Faiz Kararı		4,00%	3,75%		
22 Eyl		Türkiye		11:00	Gelen Yabancı Ziyaretçi Sayısı (Yıllık Değişim, Ağustos)			7,2%	
	Almanya		10:30	İmalat Sektörü PMI (Öncü Veri, Eylül)		39,5	39,1		
			10:30	Hizmet Sektörü PMI (Öncü Veri, Eylül)		47,2	47,3		
	Fransa		10:50	İmalat Sektörü PMI (Öncü Veri, Eylül)		46,2	46,0		
			10:50	Hizmet Sektörü PMI (Öncü Veri, Eylül)		46,0	46,0		
	Euro Bölgesi		11:00	İmalat Sektörü PMI (Öncü Veri, Eylül)		44,0	43,5		
			11:00	Hizmet Sektörü PMI (Öncü Veri, Eylül)		47,7	47,9		
			14:00	ECB Başkan Yardımcısı Luis de Guindos'un Konuşması					
	İngiltere		11:30	İmalat Sektörü PMI (Öncü Veri, Eylül)		43,4	43,0		
			11:30	Hizmet Sektörü PMI (Öncü Veri, Eylül)		49,0	49,5		
	ABD		16:45	İmalat Sektörü PMI (Öncü Veri, Eylül)		48,2	47,9		
			16:45	Hizmet Sektörü PMI (Öncü Veri, Eylül)		50,6	50,5		
			15:50	Fed Yönetim Kurulu Üyesi Lisa Cook'un Konuşması					
20:00			San Francisco Fed Başkanı Mary Daly'nin Konuşması						
20:00			Minneapolis Fed Başkanı Neel Kashkari'nin Konuşması						
Japonya		06:00	BOJ Faiz Kararı		-0,10%	-0,10%			